

OBSAH

ATEISMUS V MINULOSTI A SOUČASNOSTI

ATEISMUS V OTROKÁŘSKÉ SPOLEČNOSTI

<i>Ateismus ve starověké Indii</i>	7
<i>Ateismus ve starověké Číně</i>	8
<i>Ateismus ve starověkém Řecku</i>	8
<i>Ateismus ve starověkém Římě</i>	11

VOLNOMYŠLENKÁŘSTVÍ VE STŘEDOVĚKU

VOLNOMYŠLENKÁŘSTVÍ A ATEISMUS BURŽOAZNÍ SPOLEČNOSTI

<i>Velké objevy a protináboženské myšlení renesance</i>	12
<i>Skepticismus v období renesance a boj proti náboženskému světovému názoru</i>	14
<i>Otevřené útoky proti náboženství</i> . .	16
<i>Volnomyšlenkářství a ateismus 17. století</i>	18
<i>Ateismus Benedikta Spinozy</i>	19
<i>Boj Pierra Bayla za svobodu svědomí a myšlení</i>	20
<i>Volnomyšlenkářství v Anglii v období buržoazní revoluce</i>	21
<i>Deismus a ateismus anglických myslitelů 18. stol.</i>	21
<i>Bojovný ateismus a utopický socialismus Jeana Mesliera</i>	23
<i>Voltairův antiklerikalismus a deismus</i>	25
<i>Ateismus francouzských materialistů</i>	26
<i>Boj německých osvícenců s náboženstvím a církví</i>	28
<i>Ateismus L. Feuerbacha</i>	31
<i>Ateismus ruských revolučních demokratů</i>	32
<i>Přírodovědecký ateismus</i>	33

Současný nemarxistický ateismus 35

7 MARXISTICKÝ ATEISMUS 37

<i>Ateismus zakladatelů marxismu</i>	37
<i>Leninská etapa ve vývoji marxistického ateismu</i>	41

NÁBOŽENSTVÍ V SOUČASNÉM SVĚTĚ 45

Z HISTORIE NÁBOŽENSTVÍ 45

<i>Rané období utváření lidské společnosti</i>	45
<i>Přednáboženské období</i>	46
<i>Vznik náboženství</i>	46
<i>Náboženství předtřídní společnosti</i>	47
<i>Náboženství třídní společnosti</i>	48
<i>Vznik judaismu</i>	48
<i>Zoroastrismus</i>	48
<i>Hinduismus</i>	49
<i>Džinismus a sikhismus</i>	49
<i>Taoismus</i>	49
<i>Konfuciánství</i>	50
<i>Šintoismus</i>	50
<i>Světová náboženství</i>	50
<i>Vznik buddhismu</i>	50
<i>Křesťanství a jeho proudy</i>	51
<i>Vznik islámu</i>	52
<i>Početnost věřících v současných náboženstvích</i>	53

EVROPA

<i>Finsko</i>	54
<i>Švédsko</i>	55
<i>Norsko</i>	55
<i>Dánsko</i>	55
<i>Faerské ostrovy</i>	55
<i>Island</i>	55
<i>Velká Británie</i>	56
<i>Irsko</i>	57
<i>Francie</i>	57
<i>Monako</i>	57

Nizozemí	57	Vietnam	78
Belgie	57	Malajsie	78
Lucembursko	58	Singapur	78
NSR	58	Brunei	78
Švýcarsko	58	Indonésie	79
Lichtenštejnsko	59	Východní Timor	79
Rakousko	59	Filipíny	79
Portugalsko	59	Čína	80
Španělsko	59	Hongkong (Sjangan)	80
Andorra	59	Macao (Aomen)	80
Gibraltar	59	Mongolská lidová republika	80
Malta	59	Korejská lidově demokratická republika a Jižní Korea	81
Itálie	59	Japonsko	81
San Marino	68		
Řecko	68		
Jugoslávie	68		
Albánie	68		
Bulharsko	69		
Rumunsko	69		
Madarsko	69		
Československo	69		
Polsko	70		
NDR	70		
Západní Berlín	70		
ASIE	71	AFRIKA	81
Kypr	71	Egyptská arabská republika	84
Turecko	71	Libye	85
Syrská arabská republika	72	Tunisko	85
Libanon	72	Alžírsko	85
Izrael	72	Maroko	85
Jordánsko	73	Ceuta a Melilla	85
Saúdská Arábie	73	Západní Sahara	86
Jemenská arabská republika	73	Mauretánie	86
Lidově dem. republika Jemen	73	Senegal	86
Omán	73	Gambie	86
Sjednocené arabské emiráty	73	Ostrovy Zeleného mysu	86
Katar	73	Guinea-Bissau	86
Bahrajn	73	Guinea	86
Kuvajt	74	Mali	87
Irák	74	Sierra Leone	87
Írán	74	Libérie	87
Afganistán	74	Pobřeží slonoviny	87
Pákistán	75	Horní Volta	88
Indie	75	Ghana	88
Bhútán	76	Togo	88
Nepál	76	Benin	88
Bangladéš	76	Nigérie	88
Maledivy	76	Niger	89
Šrí Lanka	77	Čad	89
Barma	77	Kamerun	89
Thajsko	77	Středoafričká republika	90
Laos	77	Gabun	90
Kambodža	78	Rovníková Guinea	90
		Sv. Tomáš a Princův ostrov	90
		Kongo	90
		Zaire	90
		Angola	91
		Sídán	91
		Etiopie	91
		Džibuti	92
		Somálsko	92
		Uganda	92
		Keňa	92

Tanzánie	92	Guayana	104
Rwanda	93	Surinam	104
Burundi	93	Francouzská Guayana	104
Mosambik	93	Brazílie	104
Malawi	93	Venezuela	104
Zambie	94	Kolumbie	105
Rhodesie	94	Ecuador	105
Botswana	94	Peru	105
Lesotho	94	Bolívie	105
Svazíjsko	94	Chile	105
Namíbie	94	Argentina	105
Jihoafrická republika	95	Paraguay	105
Malgašská republika	95	Uruguay	106
Mauritius	95	Falklandy	106
Ostrov Réunion	96		
Komorské ostrovy	96		
Seychelské ostrovy	96		
 AMERIKA	96		
Grónsko	97	Austrálie	109
Kanada	97	Nový Zéland	109
Saint Pierre a Miquelon	97	Papua-Nová Guinea	110
Bermudské ostrovy	97	Šalamounovy ostrovy	110
USA	98	Nové Hebridy	110
Mexiko	100	Nová Kaledonie	111
Belize (Britský Honduras)	100	Fidži	111
Guatemala	100	Norfolk	111
Honduras	100	Svěrenecké území Tichomořské ostrovy	111
Salvador	101	Guam	111
Nicaragua	101	Nauru	111
Kostarika	101	Gilbertovy a Lagunové ostrovy	112
Panama	101	Tokelau	112
Bahamy	101	Ostrovy Wallis a Futuna	112
Ostrovy Turks a Caicos	101	Západní Samoa	112
Kajmanské ostrovy	101	Východní Samoa	112
Jamajka	101	Tonga	112
Kuba	102	Niue	113
Haiti	102	Cookovy ostrovy	113
Dominikánská republika	102	Francouzská Polynésie	113
Portorico	102	Pitcairn	113
Panenské ostrovy (USA)	102	Velikonoční ostrov	113
Britské Panenské ostrovy	103	Havajské ostrovy	113
Saint Kitts — Newis — Anguilla	103	Vánoční ostrov	113
Montserrat	103	Kokosové ostrovy	114
Antigua	103	 SVAZ SOVĚTSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLIK	114
Guadeloupe	103	Ruská pravoslavná církev	114
Dominika	103	Staroobřadnictví	114
Martinik	103	Popovci	115
Saint Vincent	103	Bezpopovci	115
Saint Lucia	103	Johanité	116
Grenada	103	Innokentijevci	117
Barbados	103	Opravdová pravoslavná církev (IPC)	117
Trinidad a Tobago	103	Opravdoví pravoslavní křesťané (IPCH)	117
Nizozemské antilské ostrovy	104		

Duchovní křesťané	117	Mennonité	137
Chlystové	118	Baptismus	137
Skopei	118	Kvakeři	138
Duchoborci	118	Metodismus	139
Molokané	119	Mormoni	139
Sobotníci	119	Adventismus	139
Ilyinci	119	Svědkové Jehovovi	140
Arménskogregoriánská církev	119	Armáda spásy	140
Katolická církev	120	Křesťanská věda	141
Protestantské církve	120	Křesťanské společenství	141
Baptisté	120	Letniční hnutí	141
Padesátníci	120	Perfekcionisté	142
Adventismus	121	Valdenští	142
Svědkové Jehovovi	121	Moravští bratři	142
Mennonité	121	Zvláštnosti moderní protestantské ideologie	142
Metodisté	121	Ekumenické hnutí	143
Islám	121		
Judaismus	122		
Buddhismus-lámaismus	122		
Jezidismus	122		
		KŘESŤANSKÁ VĚROUKA	144
ZÁKLADNÍ NÁBOŽENSKÉ SMĚRY	123	Vznik křesťanské teologie	144
KŘESŤANSTVÍ	123	Staletí věroučného panství	146
PRAVOSLAVÍ	123	Teologická soustava	147
Organizační a řídící soustava pravoslavné církve	123	Základní bohosloví	147
Zvláštnosti pravoslavné věrouky	124	Dogmatická teologie	149
Sociální doktrína pravoslaví	125	Teologie mravní — morálka	151
Modernismus v současném pravoslaví	125	Ezegetika	153
		Liturgika	153
KATOLICISMUS	127	Pastýřská teologie	155
Organizační struktura a aparát katolicismu	127	Homiletika	155
Zvláštnosti katolické věrouky	128	Patrologie	156
Sociální doktrína katolicismu	129	Srovnávací teologie	156
Modernismus v katolicismu	130	Neprůkaznost křesťanské teologie	157
PROTESTANTISMUS	132		
Reformace	132	ISLÁM	158
Dva tábory v reformaci	133	Pozemský původ islámu	158
Štíření protestantismu	133	Muslimská věrouka	158
Současné protestantské církve a společnosti	135	Víra v Alláha	159
Luteránství v současném světě	135	Nesmrteľnost duše	159
Současná situace kalvinismu	136	Strašný soud	159
Moderní anglikánství	136	Ráj a peklo	160
Starokatolíci	137	Kult andělů a démonů	160
		Dogma a předurčení	161
		Sociální podstata islámu	161
		JUDAISMUS	161
		Judaistická dogmatika	162
		Modernistický judaismus	163
		Judaismus a sionismus	165
		BUDDHISMUS	166
		Legenda o Buddhovi	166
		Buddhistická věrouka	167
		Sociální doktrína buddhismu	168

<i>Lámaismus</i>	168	NÁBOŽENSKÝ KULT	200
<i>Buddhismus a současnost</i>	169	KŘEŠTANSKÝ KULT	200
NÁBOŽENSKÁ MORÁLKA	171	BOHOSLUŽEBNÝ KÁNON	200
KŘEŠTANSKÁ MORÁLKA	171	KŘEŠTANSKÉ SVÁTOSTI	202
<i>Zvláštnosti křesťanské morálky</i>	171	Křest	202
<i>Normy morálky a křesťanská příkázání</i>	172	Eucharistie	203
<i>Křesťanství a humanismus</i>	175	Sváost pokání	204
<i>Křesťanský ideál člověka</i>	177	Bírmování	205
<i>Problém hodnot v křesťanství</i>	178	Sváost stavu manželského	205
<i>Božský plán a svoboda osobnosti</i>	179	Sváost pomazání nemocných	206
<i>Křesťanské kritérium mravnosti</i>	180	Svěcení kněžstva	207
<i>Křesťanská představa o povinnosti a svědomí</i>	181	KŘEŠTANSKÉ OBŘADY	208
<i>Křesťanské a marxistické řešení otázky smyslu lidského života</i>	182	Modlitba	208
<i>Křesťanství a práce</i>	184	Kult posvátných obrazů	208
<i>Vzájemný vztah jednotlivce a společnosti z hlediska křesťanství</i>	184	Znamení kříže	209
<i>Rodinný a manželský kodex křesťanství</i>	184	Kult ostatků	209
MUŠLIMSKÁ MORÁLKA	187	Kult zázračných ostatků svatých	210
<i>Mravní zásady islámu</i>	187	Posvátná místa	210
<i>Cíle mravního ideálu v islámu a prostředky k jeho dosažení</i>	187	Kult svatých	211
<i>V zajetí duševního otroctví</i>	189	KŘEŠTANSKÉ SVÁTKY	
MORÁLKA JUDAISMU	190	A POSTY	214
<i>Mojžíšovo přikázání</i>	190	<i>Velikonoční neděle čili pascha</i>	214
<i>Morální doktrína talmudu</i>	191	<i>Svátek narození Páně</i>	216
<i>Ideál člověka</i>	191	<i>Svátek nejsvětější Trojice</i>	217
<i>Žena v morálním systému judaismu</i>	192	<i>Hromnice</i>	218
<i>Rodinný a manželský kodex judaismu</i>	192	<i>Svátek zjevení Páně</i>	219
<i>Fatalismus</i>	193	<i>Svátek proměnění Páně</i>	220
<i>Etický judaismus</i>	193	<i>Slavný vjezd Páně do Jeruzaléma</i> neboli květná neděle	220
BUDDHISTICKÁ MORÁLKA	194	<i>Svátek nanebevstoupení Páně</i>	221
<i>„Osmeronásobná ušlechtilá cesta“ ke spásě</i>	195	<i>Svátek povýšení svatého kříže</i>	222
<i>Mravní ideál buddhismu</i>	195	<i>Svátek narození Panny Marie</i>	223
<i>„Paňčaštla“</i>	195	<i>Svátek uvedení bohorodičky do chrámu</i>	224
<i>Vztah k práci</i>	196	<i>Svátek zvestování Panny Marie</i>	224
<i>Vztah k ženě</i>	196	<i>Svátek zesnutí Panny Marie</i>	225
<i>Morálka lámaismu</i>	197	<i>Svátky svatých</i>	225
<i>Samsariin-churde</i>	197	<i>Posty</i>	226
<i>Peklo lámaismu</i>	198	MUŠLIMSKÝ KULT	227
<i>Ráj lámaismu</i>	198	OBŘADY ISLÁMU	227
<i>„Deset černých hřichů“ a „deset bílých ctností“</i>	199	<i>Čtení koránu</i>	227
		<i>Modlitba</i>	228
		<i>Sunnat</i>	228
		<i>Almužny</i>	229
		<i>Pouti</i>	229
		<i>Kult Ka'by</i>	230
		<i>Kult mazarů</i>	230

MUSLIMSKÉ SVÁTKY	
A POSTY	231
<i>Lailat-ulkadri</i>	231
Svátek přerušení postu čili <i>bajrám</i>	231
Kurbán-barjám	232
Mírádž	233
Ašúrá	233
Svátek <i>mavljud</i>	233
Pátek	234
Püst	234
ŽIDOVSKÝ KULT	234
OBŘADY V JUDAISMU	234
<i>Modlitba</i>	234
<i>Mesusa a cicitih</i>	235
<i>Kapores, lulav a tašlich</i>	235
<i>Košer a trejfe</i>	236
<i>Obřízka</i>	236
<i>Rituální očisty</i>	237
ŽIDOVSKÉ SVÁTKY	
A POSTY	238
<i>Pascha</i>	238
<i>Šebrot</i>	239
<i>Sukkot</i>	240
<i>Soudný den</i>	240
<i>Posty</i>	240
KULT V BUDDHISMU	241
BUDDHISTICKÉ OBŘADY A OBYČEJE	241
<i>Dzul-chural</i>	241
<i>Najdani-chural</i>	241
<i>Obo</i>	241
<i>Usu tajagli</i>	241
<i>Klanění „svatým“ místům</i>	241
<i>Rodinný oltář</i>	242
<i>Modlitba</i>	242
<i>Víra v talismany</i>	242
<i>Gurumy a abarely</i>	242
<i>Obřady provázející smrt a pohreb</i>	243
BUDDHISTICKÉ SVÁTKY	243
<i>Cagalgan</i>	243
<i>Koloběh Majdari</i>	244
NÁBOŽENSKÉ KNIHY	245
BIBLE	245
<i>Původ a stav bible. Vztah různých náboženských směrů k bibli</i>	245
<i>Apokryfy</i>	246
<i>Historický obsah bible</i>	256
<i>Mýty a báje v bibli</i>	256
<i>Bible a staré literární památky</i>	256
<i>Sociálně politické dokumenty</i>	257
<i>Lékařské údaje</i>	257
<i>Náboženské texty a předpisy</i>	258
<i>Sporná místa v bibli</i>	258
<i>Zázraky a prorocství v bibli</i>	259
<i>Biblická podobenství</i>	263
<i>Epištoly apoštolů</i>	264
KŘESŤANSKÉ BOHOVĚDNÉ A BOHOSLUŽEBNÉ KNIHY	264
<i>Bohovědné knihy</i>	264
<i>Bohoslužebné knihy</i>	270
KORÁN	271
TALMUD	273
BUDDHISTICKÁ NÁBOŽENSKÁ LITERATURA	276
<i>Tipitaka</i>	276
<i>Vineja-pitaka</i>	277
<i>Sutta-pitaka</i>	278
<i>Abhidhamma-pitaka</i>	279
<i>Nekanonická literatura buddhismu</i>	280
VÉDY	281
AVESTA	282
PSYCHOLOGIE VĚŘÍCÍCH	286
ZVLÁŠTNOSTI NÁBOŽENSKÉ PSYCHOLOGIE	286
<i>Struktura náboženského vědomí</i>	286
<i>Náboženské ideje a představy</i>	286
<i>Náboženské vědomí věřících v socialistické společnosti</i>	287
<i>Teologové a idealističtí filozofové o náboženských emocích</i>	288
<i>Specifika náboženských emocí</i>	288
<i>Náboženský strach</i>	289
<i>Náboženská láska</i>	290
<i>Praktický význam náboženských emocí</i>	290
<i>Náboženské deformace etických hodnot</i>	291
<i>Estetické hodnoty a náboženství</i>	292
<i>Umění jako prostředek překonání náboženského cítění</i>	292

<i>Psychologické kořeny náboženství</i>	293	ČARODĚJNICTVÍ	312
<i>Strach ze smrti a náboženství</i>	293	<i>Druhy magických úkonů</i>	313
<i>Jiné emocionální zdroje náboženství</i>	294	<i>Magie v naší době</i>	314
<i>Církevní zvyky, obyčeje a tradice</i>	294		
NÁBOŽENSKÁ VÍRA	295		
<i>Gnoseologický prvek víry</i>	295	VĚDECKÝ A NÁBOŽENSKÝ SVĚTOVÝ NÁZOR	315
<i>Psychologická stránka víry</i>	297	<i>Řešení základní otázky filozofie</i>	315
<i>Zvláštnosti náboženské víry</i>	298	<i>Vznik náboženských a vědeckých představ o vnějším světě</i>	315
MYSTIKA V MINULOSTI A DNES	302	<i>Vědecký a náboženský světový názor na poznání světa</i>	317
O OBSAHU SLOVA MYSTIKA	302	<i>Vztah vědeckého a náboženského svě- tového názoru k rozumu</i>	318
<i>Mystika v obecném slova smyslu</i>	302	<i>Společenský význam náboženského a vědeckého světového názoru</i>	319
<i>Mystika v užším slova smyslu</i>	302	<i>Věda a náboženství o vývoji společ- nosti</i>	320
<i>Sebedefinice mystiky</i>	302	<i>Světový názor a konkrétní vědy</i>	321
<i>Mystika a náboženství</i>	303	<i>Věda a náboženství o uspořádání vesmíru</i>	322
<i>Mystika a věda</i>	303	<i>Věda a náboženství o původu a pod- statě člověka</i>	324
STRUČNÝ PŘEHLED DĚJIN MYSTIKY	304	<i>Vědecká prognóza a církevní pro- roctví</i>	325
PREHISTORICKÁ MYSTIKA	304	<i>Spekulace náboženství s nezodpově- zenými otázkami vědy</i>	327
MYSTIKA STAROVĚKÝCH CIVILIZACÍ	305	<i>Vnitřní rozpornost náboženského světového názoru</i>	328
<i>Chaldejská mystika</i>	305		
<i>Astrologie</i>	305		
<i>Mantika</i>	305		
<i>Kabala</i>	306		
STŘEDOVĚKÁ MYSTIKA	307		
<i>Skandidávský epos</i>	307	VÝSTAVBA KOMUNISMU A NÁBOŽENSTVÍ	330
<i>Mystika písmen. Runy</i>	307		
<i>Kladivo na čarodějnici</i>	307	NÁBOŽENSTVÍ A CÍRKEV V PODMÍNKÁCH SOCIALISMU	330
MYSTIKA V NOVÉ NEJNOVĚJŠÍ DOBĚ	308	<i>Socialistické vztahy a náboženství</i>	330
SPIRITISMUS	309	<i>Sociální faktory podporující zbožnost obyvatelstva</i>	331
<i>Z dějin spiritismu</i>	309		
<i>Moderní spiritismus</i>	309		
TEOZOZIE	310	STÁT A NÁBOŽENSTVÍ	333
MANTIKA	311	<i>Vykořisťovatelský stát a náboženství</i>	333
<i>Věštectví a jeho typy</i>	311	<i>Církev v carském Rusku</i>	334
<i>Koskinomantie</i>	311	<i>Socialistická revoluce a náboženství</i>	334
<i>Bibliomantie</i>	311	<i>Sovětské zákonodárství o nábožen- ském kultu</i>	335
<i>Rapsodomantie</i>	312		
<i>Ornitomantie</i>	312		
<i>Astrologie</i>	312		
<i>Mantika a současnost</i>	312		
		ZPŮSOBY PŘEKONÁVÁNÍ NÁBOŽENSTVÍ	337
		<i>Společenský pokrok a náboženství</i>	337
		<i>Náboženství v ideologickém boji</i>	338
		<i>Jak se komunisté stavějí k nábo- ženství</i>	341
		<i>Ateistická výchova</i>	343